

Täysistunto

Tiistai 23.11.2021 klo 14.02—20.17

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 talousarvioesityksen (HE 146/2021 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 216/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelun aloittaa ministeri Saarikko. Esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.59 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 22 talousarvioesityksen täydentämisestä sisältää pääosin ensi vuodelle tarkentuneita menoeriä, mutta myös joitakin uusia päätöksiä. Määrärahoja esitetään lisättäväksi yhteensä 152 miljoonaa euroa. Tuloarviota korotetaan esityksessä yhteensä noin 39 miljoonaa euroa, kun verotuloennustetta alennetaan noin 27 miljoonaa euroa ja sekalaisten tulojen arviota korotetaan lähes 67 miljoonaa.

Kokonaisuutena ensi vuoden täydentävä talousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 113 miljoonalla eurolla, joten vuoden 22 alijäämäksi arvioidaan nyt noin 7 miljardia euroa — kuitenkin useita miljardeja vähemmän kuin kuluvan vuoden alijäämä, joka on tämän hetken arvioiden mukaan noin 12,2 miljardia. Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden 22 lopussa noin 144 miljardia euroa, mikä on, valtion velka siis, 55 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Arvoisa puhemies! Täydentävän talousarvioesityksen merkittävimpiä määrärahaesityksiä on rahapelitoiminnan tuottojen tuloutuksen laskun lisäkompensaatio edunsaajille. Aiemmin talousarvioehdotuksessa ehdotetun 330 miljoonan euron lisäksi kompensaatiota kasvatetaan yhteensä 73,8 miljoonalla eurolla. Tästä kokonaisuudesta kehysvaikutteisen budjettikompensaation osuus on 46,3 miljoonaa euroa, ja muu osa esitetään rahoitettavaksi arpajaisveroa edelleen alentamalla ja niin sanottujen jakamattomien voittovarojen käyttöä edelleen lisäämällä. Tämän asiakohdan jälkeen tuo arpajaisvero on tässä eduskunnan salin käsittelyssä osana tätä kokonaisuutta kompensaatiosta.

Eli, arvoisa puhemies, tähän Veikkaus-kysymykseen. Nyt on siis päätetty vuosien 21 ja 22 niin sanotusta täydestä kompensaatiosta. Vuoden 23 osalta viime keväänä puoliväliriihessä päätettiin kompensoida tuloutuksen laskua edunsaajille 305 miljoonalla eurolla, mutta vuoden 24 osalta ja siitä eteenpäin asia on vielä kokonaan auki.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Muita lisämäärärahoja tai määrärahojen korotuksia ehdotetaan muun muassa seuraaviin kohteisiin:

Kuopion Pelastusopistolle myönnetään 350 000 euroa pelastajakoulutuksen lisäämiseen sekä 1,6 miljoonaa euroa ruotsinkielisen pelastajakurssin järjestämiseen. Ruotsinkielinen kurssi toteutetaan alueellisena kurssina yhteistyössä toisen alueellisen pelastuslaitoksen kanssa. Digi- ja väestötietovirastolle esitetään kaikkiaan noin 3,9:ää miljoonaa euroa, josta 1,9 miljoonaa on ulkomaalaisten nopeutettuun rekisteröintiin ja miljoona viraston palveluprossien digitalisoimiseen. Opintotukeen tulee 3,4 miljoonaa euroa lisäystä opiskelijan tuloarajojen määräaikaiseen korottamiseen. Tämä, samoin kuin ulkomaalaisten työntekijöiden nopeutetut lupaprosessit, ovat osa hallituksen toimia työvoiman saatavuuden lisäämiseksi nopealla aikataululla. Lisäksi koko oikeudenhoidon ketju on puhututtanut eduskunnassa paljon, ja tässä yhteydessä yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin esitetään 10 miljoonan euron korotusta tuomioistuimien koronaruuhanpurun johdosta aiheutuneisiin kustannuksiin. Ja pakolaiskiintiön nostamiseen 1 500 henkilöön Afganistanin tilanteesta johtuen ja siitä riippuen osoitetaan yhteensä 4,3 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Mistä sitten tämä ensi vuoden 7 miljardin alijäämä kertoo? Se kertoo monesta asiasta taloudessamme. Ensinnäkin siitä hyvästä asiasta, että alijäämä kutistuu merkittävästi tästä vuodesta. Me onnistuimme monin tavoin koronan ja talouden hoidossa, näiden yhdistämisessä, ja koronakuoppa jäi ennakoitua pienemmäksi ja on pikkuhiljaa täyttymässä.

Toiseksi se kertoo siitä, ettei alijäämä muutu valtiontalouden tasapainoksi pelkästään menoja leikkaamalla. Ainakaan itse en ole nähnyt vielä 7 miljardin leikkauslistaa, ja epäilen, ettei sellaista tähän saliin myöskään vaihtoehtobudjeteissa tuoda. [Ben Zyskowicz: No, kuka sellaisia on luvannut?]

Mutta kolmanneksi tuo alijäämä kertoo menetetyistä kasvusta. Menot ovat lisääntyneet sekä ennakoidusti että koronan vuoksi ennakoimattomasti, ja tulot jäävät edelleen alemmalle tasolle kuin vielä ennen koronaa arvioitiin. Korona siis vaikutti menojen lisäksi merkittävästi — ei tietenkään samassa mittakaavassa, mutta kuitenkin — myös tuloihin, ja tähän haluan kiinnittää huomionne. Kyse on siis sekä menoista että tuloista tuon alijäämän osalta. Muistutan, että ne eivät ole olleet tasapainossa yli kymmeneen vuoteen.

Arvoisa puhemies! Korona-aikana velkaantuminen on ollut perusteltua, väistämätöntäkin, mutta korona-ajan talouspolitiikka ei saa jäädä päälle. Menot on pakko laittaa arvojärjestykseen, ja se tarkoittaa sitoutumista kehysjärjestelmään, joka koronan paineessa joutui hetkeksi taipumaan. [Ben Zyskowicz: Milloin aloitatte?] Talouspolitiikassa tarvitaan uusi vaihde. Talousryhti ja kasvun edellytykset ja uudistuminen niin, että pystymme luomaan edellytykset positiivisen kasvun kierteelle, on keskeistä Suomen ja suomalaisten edun kannalta. Lapsille, nuorille, perheille ja ikääntyville antamamme hyvinvointilupaus edellyttää, että velkaantuminen ei ole holtitonta. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Timo Heinonen: Sitähän se on!] Meidän on tehtävä valintoja, kun kulutusmenojen lisäksi muun muassa investointitarpeet kasvavat tutkimus- ja kehitystoiminnan, vihreän siirtymän ja isojen liikennehankkeiden vuoksi.

Arvoisa puhemies! Mitä sitten vahvalle, pitkäjänteiselle ja kestäväälle kasvu-uralle pääseminen edellyttää? Pitää pitää huolta kasvuedellytyksistä koko Suomessa. Alueilla syntyy elinvoimaa uusilla ideoilla, ahkeruudella, osaamisella ja luonnonvarojen kestävästä käytön turvin. Osaamista ja koulutusta tarvitaan koko Suomeen. Kasvu ja työpaikat syntyvät yrityksissä. Yritteliäisyys on kasvun ydin, ja siksi on huolehdittava kilpailukykyisistä ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

kannustavasta toimintaympäristöstä — verotus, luvat ja muu sääntely. [Ben Zyskowicz: Hyvä, hyvä!]

Kasvu edellyttää rohkeutta ja kykyä uudistua myös vaikeissa asioissa. Sellaisia päätöksiä tarvitsemme työllisyyden lisäämiseksi niin etuuksien kuin uudistamisen kautta, niin koulutusta kohdentamalla kuin työperäistä maahanmuuttoa helpottamalla. Työlle pitää löytyä tekijät, koska työnteosta syntyy kasvu ja hyvinvointi niin ihmiselle kuin myös yhteiskunnalle. Kasvu edellyttää investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan niin valtiolta kuin yrityksiltäkin, ja ennakoitavuus eli valtion pitkä sihti on tässä tärkeintä yksityisen rahoituksen kannalta. Kasvu edellyttää tarkkaa puntarointia eri investointikohteiden välillä — minkälaisilla toimilla me palvelemme isänmaan etua parhaiten ja jätämme kestävän yhteiskunnan ja talouden myös lapsillemme hoidettavaksi, kun kaikkea hyvää ei saa kerralla.

Arvoisa puhemies! Tarvitsemme siis lisää työtä ja työntekijöitä, lisää tutkimus- ja kehittämistoimintaa, lisää yrityksiä ja investointeja ja lisää alueellista elinvoimaa, ja kaikki edellyttää priorisointia. Näitä päätöksiä Suomi tarvitsee. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Otetaan lyhyt debatti tähän. [Ben Zyskowicz: Miksi lyhyt?] Ne, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, olkaa hyvä nouskaa seisomaan ja painakaa V-painiketta. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

16.07 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministerin välineet olivat aivan oikeita. On oltava malttia vaurastua ja myös malttia ottaa velkaa silloin, kun sitä tärkeisiin tarkoituksiin saadaan, mutta mahdollisimman pian tietysti pitää pyrkiä myös siitä velkaantumisesta pois. Nyt Suomen kannattaa käyttää hyväkseen myös pitkäaikaista luototusta, jotta saadaan vakautettua tätä tasapainon hakua, kun korkomarkkina on vielä niin edullinen kuin tällä erää on, ja se pitää sijoittaa järkevästi siihen tulevaan työhön, tulevaisuuteen, myös infran rakentamiseen. Ja tähän suuntaan varmasti seuraavien vuosien budjettimuutoksia pitää tehdä. Täydentävä budjettiesitys paikkaa hyvin tärkeissä kohdissa ensi vuoden budjettia, ja sitten ensi keväänä tulee tehdä ne pitkäjänteisemmät ratkaisut — miten mennään ensi vuodesta eteenpäin?

Mutta juuri tähän työllisyysasteeseen, kasvun vauhdittamiseen, sen kestävyyspanostamalla Suomi pärjää ja nousee, eikä pidä myöskään hätiköidä elvytystoimien [Puhemies koputtaa] lopettamisella liian aikaisin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

16.08 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä siteeraan tässä hiukan Henry Fordin kirjaa vuodelta 23: ”Lainaaminen voi helposti tulla puolustukseksi haluttomuudelle tunkeutua vaikeuksien ytimeen, samoin kuin se voi kannattaa laiskuutta ja typerää kopeutta. Muutamat liikemiehet ovat usein liian mukavuutta rakastavia pannakseen työkauhtanan ylleen ja mennäkseen tehtaaseen katsomaan, miten siellä laita on, tai liian ylpeitä myöntääkseen, että mikään, minkä he ovat itse panneet käyntiin, voisi epäonnistua.” Minä nyt ihmettelen edelleen tätä, miksi valtiomme velkaantuu tällaista vauhtia? Eikö oikeasti pitäisi panna ne työvaatteet ylle ja ruveta elämään suu säkkiä myöten? [Kimmo Kiljunen: Miksi?]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Sitten vielä pieni kysymys: Miten kävi sen kriisinhallintaveteraanien rahan? [Puhemies koputtaa] Löytyykö se tässä lisäbudjetissa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.10 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lämmin kiitos tästä kriisinhallintaveteraaneille tulleesta leikkauksen perumisesta — 140 000 euroa kriisinhallintaveteraanien kuntoutukseen tulee todellakin tarpeeseen. Kiitos siitä teille, ministeri Saarikko, ja ministeri Kaikkoselle.

Mutta, ministeri Saarikko, Marinin hallituksen talouspolitiikka on sitä teidän puheissanne vieroksumaa holtitonta talouspolitiikkaa. [Kimmo Kiljunen: Missä mielessä on?] No nyt taas keskustan puheenjohtaja Annika Saarikko: te totesitte Rovaniemellä, että keskusta jättää hallituksen, jos kehyksistä lipsutaan. Rovaniemellä oli hyvää retoriikkaa. Lisäksi uho oli päällä — ainakin toimittajat kertoivat, että nyt keskusta on tosissaan. Voitteko te lupata Suomen kansalle, että nyt jo tehtyjen 900 miljoonan ja vielä vaalivuonna tehtävän 500 miljoonan kehyslitysten lisäksi ette enää tee lisää kehyslityksiä? Ettehan te vain keimaile kauniilla lupauksilla, ministeri Saarikko? [Puhemies koputtaa] Voimmeko luottaa, että sananne pitää?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.11 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni hallitus on kuitenkin onnistunut tässä koronan hoidossa, niin kuin täällä on moneen kertaan todettu. On hyvin vaikeata ymmärtää sitä, että perussuomalaisista syytetään sanomalla, että lainaaminen on ollut laiskuutta, kun ajatellaan, minkälaisessa koronatilanteessa me olemme olleet. Jos ajatellaan vuosia 2011 ja 2015, kun valtionvelka vain kasvoi, niin se saatiin vihdoinkin käännettyä silloin Sipilän hallituksen aikana. Ja nyt koronan vihdoinkin toivotavasti tästä helpotuttua meidän on myös tehtävä selkeät suunnitelmat siitä, miten me huolehdimme, että valtionvelka suhteessa bkt:hen laskee jatkossa, ja sehän vaatii juuri niitä kauaskantoisia päätöksiä, toisaalta työllisyystoimia, mutta se vaatii myöskin niitä investointeja tulevaisuuteen, eli miten me panostamme tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Haluan erityisesti kiittää hallitusta esimerkiksi tästä opintotukeen tehtyjen tulorajojen korottamisesta — tämä on pieni teko tässä isossa budjetissa, mutta kyllä erittäin tärkeä [Puhemies koputtaa] merkki [Puhemies: Kiitos!] nyt myöskin opiskelijoille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Saramo, olkaa hyvä.

16.12 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitän valtiovarainministeriä siitä erinomaisesta huomiosta, että leikkaamalla taloutta ei voi tasapainottaa — päinvastoin, mitä enemmän edelliset hallitukset leikkasivat, sen kauemmaksi maali siirtyi. Suomi otti silloin velkaa työttömyyteen, kun nyt ollaan otettu velkaa työllisyyteen. Suomi ei koskaan päässyt muun Euroopan kasvuun mukaan, mutta onnittelen, valtiovarainministeri, että nyt olemme nousseet sieltä Euroopan aivan pohjasakasta karkikaartiin, kun katsotaan komission uusimpia lukuja. Myös IMF:n arviot olivat erittäin positiivisia. Itse asiassa, kun katsotaan markkinavelkaa, niin Suomen markkinavelka on jopa alemmalla tasolla kuin se oli edellisen hallituksen aikana, vaikka tässä on ollut korona. Tämä tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

tysti johtuu Euroopan keskuspankin massiivisesta operaatiosta, siitä, että Suomi on velkaantunut, kuten muutkin maat ovat velkaantuneet itse asiassa omille keskuspankeillemme, ja tällä [Puhemies koputtaa] tavallahan talous on [Puhemies: Kiitoksia!] semmoisessa [Puhemies: Aika!] jamassa, missä se ei ole ennen ollut, mutta emme voi liikkuvasta junasta hypätä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

16.13 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen käytti tässä painavan puheenvuoron siitä, että kehyksistä ei pidä lipsua. Minä oletan, arvoisa puhemies, että siten hän tarkoitti myöskin tätä Suomen historian suurinta yksittäistä investointia eli HX-hanketta, 10 miljardia euroa. Edustaja Heinonen, oliko se kehyksistä lipsumista vai ei? Tiedustelen sitä teiltä. Se oli kuitenkin talouspoliittisesti poikkeuksellisen mittava mukaan lukien elinkaarikustannukset, jotka ovat nyt seuraavat 30 vuotta meillä [Timo Heinonen: Te sitä tunnutte vastustavan!] maksettavana ja joissa puhutaan 30:stä, pahimmillaan 40:stä miljoonasta eurosta.

Mutta valtiovarainministerin kanta oli hyvin perusteltu. Hän on puhunut, ihan oikein, taloudellisesta ryhtiliikkeestä, ja sillä tarkoitetaan varmasti sitä, että me luomme edellytyksiä kestäväälle talouskasvulle. Jos me velkaannumme, niin velkaantuminen johtuu investoinneista tulevaisuuteen, ei kulutukseen. Tämä on tietysti peruslähtökohta. Menetetty vuosikymmen Euroopassa on menetetty tämän talouskuripolitiikan vuoksi kokonaisuudessaan — jota edustaja Heinonen luonnollisesti vastustaa ja näkee, että siinä on oltu väärällä tiellä. Ja Yhdysvalloistahan [Puhemies koputtaa] voidaan ottaa hyvin mallia, jossa on... [Puhemies: Kiitoksia!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Koponen Ari, olkaa hyvä.

16.14 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilastojen mukaan suurin talouskasvu alkaa pikkuhiljaa hiipua ensi vuonna. Talouskasvun aikana hallitus on ottanut vain lisää velkaa. Mitä sitten, kun seuraava laskukausi koittaa? Milloin tasapainotamme talouttamme, jos emme nousukauden aikana?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

16.15 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Yhä useammin kuuluu sanottavan, että voi kun keskusta olisi hallituksessa — edustaja Saarikosta tulisi aivan erinomainen valtiovarainministeri. Minä olen tämän sutkautuksen kanssa samaa mieltä, niin kohdallaan ovat ministeri Saarikon puheet olleet esimerkiksi viime perjantaina tiedotteessa IMF:n raportin johdosta ja nyt viikonloppuna keskustan puoluevaltuuston kokouksessa.

Te sanoitte, että te ette ole hallituksessa, jossa ”keimaillaan” talousryhdin hylkäämisen kanssa. Hienosti käytetty sanaa ”keimailu” tässä yhteydessä. Olenkin aina ihaillut teidän kykyänne suomen kauniin kielen luovaan ja värikkääseen käyttämiseen. Mutta kun katsotaan, mitä tämä hallitus tekee, niin on aivan outoa, että te puhutte siitä, että kehyksissä pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

tää pysyä tai asioita pitää laittaa, myös menoja, tärkeysjärjestykseen, kun tämä ei ole tämän hallituksen politiikkaa. Muuttuuko se tällaiseksi?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.16 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Varmasti sellainen ihan ydinviesti, minkä voimme rauhallisin mielin todeta tästä äskeisestäkin esittelystä, on kuitenkin se, että alijäämä supistuu meillä ripeästi. Nyt esimerkiksi verrattuna tähän vuoteen ensi vuonna tulee olemaan 4 miljardia pienempi alijäämä, mikä kertoo kuitenkin siitä, että suunta on oikea, ja kertoo myös siitä taloudenpidon oikea-aikaisuudesta ja oikeasta mitoituksista siinä suhteessa, että meillähän oli pakko ottaa koronasta kiinni tässä ja nyt. Tämän seurauksena toki jouduimme ottamaan velkaa ja lisäämään menoja, mutta olemme sopineet, että pikkuhiljaa pyrimme kohti tasapainoa, ja kyllä meitä on myös varoiteltu siitä, että ei elvytystoimia tule liian ripeästi lopettaa, koska sitten mentäisiin ojasta alikkoon.

Ja vieläkö muuten, [Puhemies koputtaa] puhemies, en ole nähnyt kokoomuksen leikkauslistaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se näkyy jo Tammelantorilla!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.17 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri, Kuopiossa olemme olleet erittäin huolissamme Pelastusopiston kohtalosta. Tuntuu, että rahoitusta ei ole sinne ollut riittävästi. Siihen on otettu moneen eri otteeseen kantaa, ja nyt näyttää, että pelastuspuolelle on kuitenkin rahoitusta tulossa.

Täällä kerrotaan, että pelastustoimelle ehdotetaan 350 000 euroa pelastajakoulutuksen lisäämiseen sekä 1,6 miljoonaa euroa ruotsinkielisen pelastajakurssin järjestämiseen. Näinpä Kuopion asiasta huolestuneena teen kysymyksen ministerille. Totta kai tämä rahoitus tänne puolelle on hyvin tärkeä. Tässä ei puhuta kuitenkaan Kuopion Pelastusopistosta, vaan pelastustoimesta, joten kysyisin, että kun ministeri Saarikko on julkisesti luvannut tukea Kuopion Pelastusopistoa, niin milloin tämä ruotsinkielinen kurssi alkaa Kuopiossa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. Ja edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä!

16.18 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kehyskäsi-kirjan mukaan hallitus on sitoutunut siihen, että hallitus ei käytä verohuojennuksia tai verotukia kehysten kiertämiseksi, ja tämä onkin äärimmäisen hyvä periaate. Valitettavasti rikkotte nyt tätäkin periaatetta muun muassa arpajaisveron alentamisella. Tosin olettehan te tässä, kuten puheenvuoroista kuuluu, rikkonut kehyksiäkin seuraavilta vuosilta, joten siinä mielessä ei mitään uutta auringon alla.

Mutta kyllähän tämä kaikki kertoo siitä, että teiltä puuttuu hallituksesta priorisointikyky, jota ministerikin täällä painotti. Kuka tahansa, joka huutaa tarpeeksi lujaa, saa varmasti rahansa. Tämä ei ole siis uskottavaa politiikkaa, ja isänmaan asioista pitäisikin pitää parempaa huolta. Kysyisinkin ministeriltä: milloin alatte noudattamaan oman hallituksen ohjelmaa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, 3 minuuttia vastaukseen, ja sen jälkeen siirrytään puhujalistaan. Olkaa hyvä.

16.19 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin valtiovarainvaliokunnan edustajille kiitos yhteistyöstä tähänastisissa budjettiin liittyvissä prosesseissa, ja kiitos myös siitä hyvästä yhteistyöstä eduskunnan kanssa, jonka lopputulemana täällä jo viitattu IMF:n maa-arviokin antoi meille hyvän tunnustuksen korona-ajan talouspolitiikan hoidosta. Hyvä koronahoito on ollut hyvää taloudenhoitoa: kuoppa ei kasvanut liian syväksi, ja siitä on kyetty nousemaan.

Puheenvuoroni talouden kestävydestä kytkeytyy tietenkin ensi vuonna tehtäviin ratkaisuihin kehyksestä ja sitä kautta budjettitalouden järjestämisestä ratkaisusta vuodelle 23, mutta se liittyy myös pidemmän aikavälin huoleen Suomen velkakestävydestä, koska sitä me emme oikein kukaan täällä pääse pakoon, että viimeisen kymmenen vuoden ajan Suomen taloudessa menot ja tulot ovat olleet epätasapainossa, enemmän tai vähemmän. Positiivinen kierre saatiin kuitenkin aikaiseksi vaalikauden 15—19 loppupuolella, ja sen kierteen katkaisivat tietenkin koronan hoito ja siihen liittyvä vahva velkaantuminen ja vaikutukset sitä kautta myös elinkeinopolitiikkaan. Korona-ajan talouspolitiikalle on siis ollut — edustaja Heinonen ja muut vastaavat asiasta huomionsa esittäneet — varsin hyvät perusteet, mutta huoleni liittyy aikaan tästä eteenpäin. Kehykseen kohdistuu erittäin paljon paineita. Siihenkin ratkaisuun, joka viime keväänä toteutettiin.

Täällä viitattiin myös edustaja Kiljusen toimesta HX-hävittäjiin. Se on ollut merkittävä investointi, johon suomalaiset puolueet yhdessä sitoutuivat, ja se otettiin osaksi kehysratkaisua. Oli hallituksen alkukauden päätös tehdä ratkaisut hävittäjistä, jotka nyt tänä vuonna vielä toteutetaan, ja se oli osa kehystä. Ja kun paljon pohditaan tätä investointien osuutta — tekin, edustaja Kiljunen taisitte viitata investointeihin — niin minä olen hiukan skeptinen sen suhteen, löytäisimmekö riittävästi yhteisiä näkemyksiä siitä, mikä on oikeasti investointi. Hävittäjät ovat investointi, ne ovat konkreettisia koneita, mutta kyllähän koulutuskin on investointi — ja kaikkea siltä väliltä. Tämän takia olen useammassa puheenvuorossani halunnut painottaa arvojärjestystä, koska sillä me puolueet ja yksittäiset edustajat toinen toisistamme eroamme, enkä tarkoita, että kenenkään pyrkimys olisi huonompi, mutta ne ovat niitä poliittisia arvovalintoja. [Edustajat Kimmo Kiljunen ja Timo Heinonen pyytävät vastauspuheenvuoroa] Eli viestini on pidemmän ajan velkakestävyys.

Ja mitä tulee, arvoisa puhemies, vielä tähän yksittäiseen kysymykseen opintotuen tulo-rajoi-
sta, kuulin, kun edustaja Zyskowiec huikkasi salista, että eihän edustaja Saarikko niitä aiemmin ole kannattanut. [Ben Zyskowiec: On vastustanut!] Myönnän auliisti, että tässä olen ollut valmis [Puhemies koputtaa] tarkastelemaan näkemyksiäni tämän työvoimapolitiikan vuoksi. [Puhemies: Aika!] Me tarvitsemme kaikki kynnelle kykenevät osaksi työelämää, ja siksi vaihdoin näkemystäni opintotuen tulo-rajojen nostamisen puolelle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Soinikoski, olkaa hyvä. — Nyt mennään puhujalistaan.

16.22 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Elokuusta lähtien olemme saaneet lukea järkyttäviä uutisia Afganistanin naisten, tyttöjen ja vähemmistöjen ihmisoikeuksien polkemisesta. Viimeksi sunnuntaina saimme lukea uutisen, jossa kerrottiin Talebanin kiel-
tävän esittämästä televisiossa sarjoja, joissa on naisnäyttelijöitä. Aikaisemmin Taleban on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

rajoittanut naisten ja tyttöjen opiskelua, naistoimittajia vainotaan ja naisia estetään tekmästä työtään ja elämästä ihmisarvoista elämää. Afganistanin tilanne on kestmätön. Siksi on hienoa, että hallitus on päättänyt nostaa pakolaiskiintiön 1 050:stä 1 500:aan Afganistanin tilanteen takia. [Juha Mäenpää: Montako pelastui?] Kiintiön nostaminen on turvallinen reitti vakaisiin oloihin kaikista hädänalaisimmassa asemassa oleville. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ihmisoikeusperustaista. Sen keskeisenä tavoitteena on edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksien täyttä toteutumista. Kiitos hallitukselle, että edistätte tätä tavoitetta nostamalla pakolaiskiintiötä historiallisen korkealle tasolle.

Arvoisa puhemies! Suomen tavoitteena on fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaisesti puolittaa kotimaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Siirtyminen fossiilittomaan liikenteeseen on välttämätöntä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Siirtymä on kuitenkin tehtävä reilusti ja oikeudenmukaisesti, jotta ehkäisemme liikenneköyhyyttä ja alueellista epätasa-arvoa. Tätä reilua muutosta voidaan vauhdittaa kahdella tavalla. Ensinnäkin meidän on edistettävä talouspolitiikkaa, joka tekee ekologisesta vaihtoehdosta aina saastuttavampaa halvemman. Toisekseen meidän on investoitava puhtaisiin liikennematkaisuihin ja luotava erilaisia hankinta- ja kompensatiotukia, joilla helpotetaan pienituloisten siirtymää fossiilittomaan liikenteeseen.

Hallitus on ehdottanut 800 000 euron lisäystä fossiilittoman liikenteen tiekartan toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin. Tiekartta on ratkaisevassa roolissa ottaessamme askeleita kohti ekologista liikennettä. Hallitus esittää 2,5 miljoonaa euroa kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrastruktuurihankkeisiin. Tämä on oikea suunta, mutta tarve olisi vielä suurempi. [Juha Mäenpään välihuuto] Fossiiliton ei tarkoita liikenteen yksipuolistamista, vaan päinvastoin monipuolistamista. Se tarkoittaa, että yhä useammalla on mahdollisuus ja vapaus valita liikennemuotonsa. Monipuoliset liikennemuodot ja uusiutuviin perustuvat energialähteet lisäävät Suomen omavaraisuutta, energiaturvallisuutta ja ihmisten liikkumisen edellytyksiä, kun emme enää ole riippuvaisia öljyn globaaleista kuljetusketjuista.

Arvoisa puhemies! Aikaisemmin tässä kuussa eduskunnan käsittelyssä oli keskustelualoite oikeusvaltion ja oikeudenhoidon toimintaedellytysten turvaamisesta. Tällöin täällä salissa esitimme huolestamme oikeuslaitoksen niukoista resursseista ja kohtuuttoman pitkistä käsittelyajoista. Tämän takia haluan kiittää hallitusta ja oikeusministeriä ehdotuksesta korottaa Syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten määrärahoja 3 miljoonalla eurolla. Lisäksi yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin ehdotetaan 10 miljoonan [Puhemies koputtaa] korotusta, jolla puretaan [Puhemies: Kiitoksia!] koronasta aiheutunutta oikeusjuttujen ruuhkaa tuomioistuimissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.26 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Oikeastaan tässä puheenvuorossa haluan kiinnittää huomioni lähinnä yhteen asiaan, mikä on tärkeä. Se on tärkeä nyt, se on tärkeä ensi vuonna, ja ennen kaikkea se on tärkeä myös siitä eteenpäin, ja se on tämä rahapelitoiminnan tuottojen laskun kompensatio.

Nimittäin kysehän on siitä, että ellei tätä asiaa hoideta kestäväällä tavalla, niin merkittävä, merkittävä ongelma syntyy sitä kautta, että joudumme supistamaan kulttuurin, liikunnan, nuorisotyön sekä useiden sosiaalisektorin kansalaisjärjestöjen rahoitusta. Kaikki ymmärtävät, kun katsoo kansantalouden ja valtion tulojen kokonaisuutta ja menojen kokonai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

suutta, talousarvion summaa, että nämä summat ovat hyvin pieniä siinä kokonaisuudessa, mutta kuinka isoja ne ovatkaan niille, jotka näitä summia ovat saaneet, ja kuinka suuri merkitys heidän työllään ja sillä toiminnalla on työllisyyteen, taloudelliseenkin hyvinvointiin puhumattakaan ihmisten henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista ja kaikesta tästä.

Eli se hätähuutoni ja sanomani edelleen on, että ellemme hoida tätä rahoitusta kestäväälle tasolle myös ensi vuoden jälkeen, niin olemme isossa pulassa sitten tulevana vuosina, koska ne haittavaikutukset ja leikkaukset tulevat kertautumaan. Siksi asetan kovasti nyt toivetta, että se työ tuottaa tulosta, millä löydetään kestävä rahoitusmalli näille tuleville puuttuville tuloille, mitä olemme saaneet rahapelitoiminnasta.

Olen tämän sanoman kanssa hyvin vakavissani. Olen vakavissani tämän sanoman kanssa siksi, että me nyt jo näimme, kuinka kestävätilan tilanne syntyi, kun ensi vuodelle aiottiin nämä leikkaukset tehdä. Oli erinomaisen tärkeää, jopa edellytin sitä, että tämä leikkaus piti sinänsä paikata. Mielestäni ei ollut oikein alun perinkään se, että tällaista kompensatiota ei sataprosenttisesti vielä ensi vuodelle määritelty, mutta samaan aikaan me tiedämme, että jos ei ensi vuonna hoidu tähän ratkaisua, niin sama pulma tulee olemaan jatkossa.

Olen, puhemies, usein esimerkiksi kulttuurin osalta käyttänyt sellaista vertausta niistä pienen pienistä rahoista, mitä uhraamme kulttuurille, kun jostain syystä kuvitellaan, että niillä tämä koko maailmantalous pelastetaan, kun näitä leikataan. [Timo Heinonen: Miksi te leikkaatte siitä?] — Emme ole leikkaamassa, edustaja Heinonen, vaan olemme pistäneet satoja miljoonia kulttuuriin muun muassa koronan hoitoon. Haastan teidät viivalle tässä. [Timo Heinonen: Kun perutte, niin nousee mylläkkä!] — Olen verrannut niitä rahoja, puhemies, rantapalloon ja pingispalloon. Jos valtion menot ovat rantapallon kokoiset ja kulttuuribudjetti siitä on pingispallon kokoinen, [Timo Heinonen: Ja te päätitte leikata!] niin kaikki ymmärtävät, että jos pingispallo otetaan pois, rantapallo [Puhemies koputtaa] ei pelastu vaan päinvastoin: [Puhemies huomauttaa ajasta] siitä lähtee ilmat. [Timo Heinonen: Ja siitä pingispallosta te halusitte juuri leikata! — Ben Zyskiewicz: Keväällä!] — Te ette kuunnelleet, mitä edustaja Viitanen sanoi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Simula, olkaa hyvä.

16.29 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ensi vuoden budjettia todellakin täydennetään menoilla ja velalla. Pakolaiskiintiötä nostetaan 450 henkilöllä yhteensä ennätykselliseen 1 500 henkilöön, radikalisoitumista estetään 300 000 euron exit-hankkeella ja Veikkauksen tulonmenetyksiä paikataan velkarahalla.

Kuten useaan kertaan jo sanottua, tulopuolelta on pudonnut pohja pois, sillä mitään multistavia työllisyystoimia tai toisaalta menojen priorisointiakaan tämä hallitus ei ole kyennyt tekemään. Työllisyysaste on tällä hetkellä hädän tuskin koronakriisiä edeltävällä tasolla, ja pitkäaikaistyöttömyys riepottelee edelleen aivan liian montaa suomalaista. Ja kun täälläkin on ilakoitu talouskasvulla, se talouskasvu taittuu varsin pian, ja ekonomistit ennustavatkin jo nyt, että ensi vuoden talouskasvuennuste jää arvioitua pienemmäksi.

Kuitenkin talouskasvun hiipumisen kynnyksellä ja ennätyksellisen suuren velkavuoren alla pakolaiskiintiötä nostetaan ja hyveposeerataan, vaikka vähemmällä rahalla auttaisi Afganistaninkin lähialueilla huomattavasti useampaa ihmistä. Sen sijaan täysin erilaisesta kulttuuripiiristä tuodaan Suomeen ihmisiä, jotka eivät pitkälläkään aikavälillä kotoudu tai työllisty, puhumattakaan siitä, että Suomi on 20 vuoden aikana tukenut Afganistanin länsimaista liittoumaa lähes miljardilla eurolla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Suomen vastuu koko maailmasta ei tunnu loppuvan milloinkaan. Mikään rahamäärä ei riitä, mikään toimi ei ole tarpeeksi. Sitten kun maahanmuuttopolitiikka menee mönkään, tarvitaan radikalisoitumista estäviä hankkeita, jotka ovat aivan liian vähän aivan liian myöhään. Syy radikalisoitumiseen on löysä ja naiivi maahanmuuttopolitiikka, mutta näillä hankkeilla hoidetaan seurausta eli yhteiskuntarauhan järkkymistä ja varjoyhteiskuntien syntymistä. Nämä ovat asioita, joista me perussuomalaiset olemme lakkaamatta varoitelleet jo yli vuosikymmenen. Edelleen viestimme menee kuuroille korville.

Pakolaiskiintiötä ehdotetaan siis nostettavaksi 1 500 henkilöön. Miksi ei 1 501:een henkilöön? Ettekö yhtään ajattele, että se yksi lisähenkilö voisi olla myös avun tarpeessa? Miljoonat ja taas miljoonat ihmiset maailmassa elävät kurjissa oloissa, mutta kaikkein tehotomin keino on auttaa isolla rahalla yhä harvempaa ihmistä. Näitä päätöksiä tehdessä pitäisi oikeasti katsoa koko kuvaa yhteiskuntamme kantokyvyn kannalta, koko kustannusta elinkaaren ajalta perheen yhdistämiseen. Mutta veronmaksajan rahoilla on tietenkin helppo hurskastella.

Kysymys kuuluukin: mitä tekee keskusta, tuo hallituksen kirstunvartijapuolue, jonka eduskuntaryhmän puheenjohtaja, kansanedustaja Pylväs, muuten julisti vielä syksyllä, että ei huutokauppa pakolaiskiintiön nostamisesta tuo helpotusta maailman pakolaisongelmaan. No, vastaushan ei yllätä. Kaikesta pullistelusta huolimatta keskusta taipuu jälleen vihervasemmiston edessä.

Arvoisa puhemies! Veikkauksen tulot ovat vähentyneet koronan vuoksi. Sen sijaan, että tulonsaajia tarkasteltaisiin kriittisesti ja elettäisiin suu säkkiä myöten, valtio rientää apuun, jotta rahanjako voi jatkua kuten ennenkin. Tämä hallitus nosti lähes ensi töikseen puoluetukea, mutta edelleen poliittisia nuorisojärjestöjä tuetaan veikkausrahoilla ja nyt suoraan veronmaksajien rahoilla erikseen. Puolueiden tulisi rahoittaa omien nuoriso- ja opiskelijajärjestöidensä toiminta puoluetuesta, jolla saataisiin jo yli 2,5 miljoonan euron säästöt vuodessa. Mutta tämäkin on vain toiveajattelua. Sen sijaan hallituspuolueet havittelevat uutta tasoa puoluetukeen hyvinvointialueiden kautta. Siis lisää veronmaksajien rahoja puolueorganisaatioille. Suhmuroinnin ja veronmaksajien rahojen kuppaamisen te kyllä osaatte, arvoisa hallitus. Siinä rytäkässä vain helposti unohtuu se, että te olette vastuussa Suomen taloudesta, suomalaisten hyvinvoinnista ja Suomen tulevaisuudesta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

16.34 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä ensi vuoden budjetin täydentämistä koskevassa esityksessä ei ole taaskaan valtion lompakon nyörejä kiristelyä. Menoja kasvatetaan käytännössä 239 miljoonalla eurolla, jos lasketaan mukaan hiilipäästöihin liittyvän kompensaatiotuen korvaajaksi kaavaillun sähköistämistuen poistaminen kokonaan budjetista.

Edellä olevassa puheessa kuultiin pakolaiskiintiön kasvattamisesta ja sen hinnasta, mutta sen hinnan lisäksi meidän täytyy muistaa myös turvallisuus. Luemme nykyään viikoittain raa'asta väkivallasta ja jengiytymisestä, mikä on jo pesiytynyt Suomeenkin. Tämä on yksi kulma tässä asiassa.

Ilmastojohtajuus tarkoittaa miljardien korotuksia veroihin ja hintoihin. Myös heikoimassa asemassa olevat vanhukset, yksinhuoltajat, työttömät, sairaat — tämä lista on loputon — maksavat tämän. Tämäkö on se oikeudenmukainen vihreä siirtymä? Olemme sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

kanssa aivan liian kovassa etukenossa, ja tosiaan suomalaiset maksavat tämän. Olisi hienoa kuulla, miten tämä kompensoidaan vähempiosaisille ihmisille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.35 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri ja edustajakollegat! Muutama huomio tästä täydentävästä esityksestä.

Pidän myönteisenä sitä, että rahapeliuottoja kompensoidaan, sillä se oli oikeastaan niitä ainoita leikkauksia, joita tämä hallitus oli tekemässä. Nyt paineen alla ne poistetaan, ja kulttuuri, liikunta ja urheilu saavat sen rahan, mikä siellä kyllä ihan tosiasiallisesti tarvitaan.

Myös pelastajakoulutus on asia, jonka oppositio nosti esille. Perussuomalaiset pitivät siitä hyvin ääntä, kuten myös kokoomus, [Sari Essayah: KD myös!] ja olen tyytyväinen, että tämä ääni myös kuultiin ja tähän pelastajakoulutukseen nyt panostetaan. Meillä on noin tuhannen pelastajan pula tulossa palo- ja pelastuspuolelle, vastaavatyypinen tilanne kuin poliisin puolella.

Kiitosta annoin myös tästä kriha-veteraanien leikkauksen perumisesta. Se oli mielestäni kyllä ihan puhtaasti ideologinen leikkaus. Vasemmistoministeri leikkasi tätä kuntoutusrahaa, ja nyt onneksi puolustusministeri Kaikkonen sen tässä täydentävässä palauttaa omalta sektoriltaan, vaikka se alun perin oli STEAn rahoja, ja 120 000 euroa tulee kriisinhallinta-veteraanien ja rauhanturvaajien kuntoutukseen.

Edustajaa Pia Viitanen, sosiaalidemokraattien talousasiantuntija, joka valitettavasti nyt joutui poistumaan täältä täysistunnosta, puhui äsken rantapalloista ja pingispalloista, ja tässä oltiin muuten tämän hallituksen talouspolitiikan ytimessä. Tämä hallitus ei pysty koskemaan siihen rantapalloon, vaan ne kaikki leikkaukset, joita tämä hallitus oli tekemässä, kohdistettiin juuri siihen pingispalloon, mitä edustaja Viitanen kuvasi, että se pitää sisällään kulttuurin, tieteen, taiteen, liikunnan ja urheilun. Vain tähän osuuteen tämä hallitus päätti kohdistaa rajuja leikkauksia, jotka sitten myrskyn jälkeen päätettiin perua. Kyse oli siis priorisoinnista tai oikeastaan priorisoinnin puutteesta. Kun siihen isoon kokonaisuuteen ei haluttu, ei pystytty, ei uskallettu koskea, koskettiin vain siihen pieneen osuuteen.

No, viime perjantaina, ministeri Saarikko, te hyvin totesitte IMF:n raportin jälkeen: ”Hallitus on tunnistanut hyvin sen, että vahva kasvu uhkaa jäädä pyrähdykseksi. Suomen tulee päästä kestäväan, pitkäjänteiseen, vahvaan kasvuun sekä samalla priorisoida menoja ja noudattaa kehyksiä. Tässä suhteessa IMF:n kannat ovat hyvin ymmärrettäviä ja tarpeellisia, jotta velkasuhde saadaan vakautettua tavoitteiden mukaisesti.” Koska, ministeri Saarikko, hallitus alkaa toimia näin kuin te puhuitte?

Viikonloppuna te piditte vahvan retorisen puheen Rovaniemellä puoluevaltuustolle. No se sieltä vuosi medialle ja tuli myös muiden kuin Suomenmaan tietoon, ja teidän puheenne oli hyvä. Keskustan puheenjohtaja, valtiovarainministeri Saarikko, te totesitte, että keskustasta ei tule olemaan mukana hallituksessa, jossa keimaillaan talousryhdin hylkäämisen kanssa. No sehän on jo aikoja sitten hylätty. Teidän mukaanne sovitun menokehyksen horjuttaminen on hallituksen horjuttamista. No, te olette sen menokehyksen jo rikkoneet: se on rikottu ensi vuodelta 900 miljoonalla ja vielä vaalivuodelta 500 miljoonalla. Te totesitte keskustan puoluevaltuuston kokouksessa: ”Sosiaalidemokraattien, vasemmistoliiton ja vihreiden joukoissa on aika lopettaa haaveilu yhteisen kehyspimuksen rikkomisesta.” Nyt pitää kysyä, koska tämä kehysten rikkominen oikein loppuu. Ja te vielä totesitte pu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

heessanne, valtiovarainministeri Saarikko: ”Valtiovarainministerinä vastuullani on ensi vuoden talousratkaisujen valmistelu. Se työ ensi kevään kehysriihtä varten on nyt aluillaan. Aion käydä tämän periaatteellisen keskustelun kaikkien hallitusryhmien puheenjohtajien kanssa vielä ennen joulua. En jää odottamaan jäiden lähtöä Kemijoesta, jos tästä on erimielisyyttä.” Nyt kysyisin teiltä, valtiovarainministeri Saarikko: missä vaiheessa keskustaa palaa myös tekojen osalta tälle ryhdikkään talouslinjan puolustamiselle? [Pia Viitanen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.40 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on lisätalousarvio. Arvoisa hallitus on laatinut lisätalousarvion. Tässä on todella tärkeitäkin kohteita, mutta valitettavasti tästä näkyy se, että suomalainen ei ole aina etusijalla tällä nykyhallituksella.

Nimittäin siellä on listalla pakolaiskiintiön kasvattaminen. Aikaisemmin kiintiö oli vuodessa 1 050 henkilöä, nyt kiintiöksi tulee siis 1 500 henkilöä. Nyt on esityksessä miljoonia euroja: valtion korvauksiin kotouttamisesta 2,5 miljoonan euron ja kotouttamiskoulutukseen 0,7 miljoonan euron lisäyksiä.

Suomi antoi valtavan tukun rahaa EU:n elpymispakettiin ja hävisi paljon rahaa siinä. Silloin kyseltiin vaikutusarvioita sun muita. Ilmeisesti nämä tärkeät vaikutusarviot jäivät tekemättä täysin, sillä nyt ollaan esittämässä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen seurannan ja valvonnan tehtäviin sekä tietojärjestelmän kehitykseen 3,2 miljoonaa euroa. Miksi ihmeessä tämä valvonta ja seuranta on ollut näin huonossa jamassa? Nyt vasta toimitaan, kun olisi pitänyt alun perin selvittää asiat. Rahat jo menivät.

Eli rahaa menee liian paljon taas ulkomaille. Meillä kotimaassa on hätä ja rahan tarvetta. Milloin hallitus aikoo laittaa suomalaiset ja Suomen etusijalle? Perussuomalaiset haluavat laittaa oman maan kansalaiset aina etusijalle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Essayah, olkaa hyvä!

16.43 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvio on aina, niin kuin sanakin sanoo, täydentävä, ja siinä mielessä ei tällaisia, voisiko sanoa, suuria talouspoliittisia linjoja pelkästään tämän paperin perusteella voida ajatella. Mutta kun me tiedämme, että hallituksen varsinainen budjettiesitys, joka täällä eduskunnassa on kovaa vauhtia valiokunnissa käsiteltävänä, on nousukaudesta huolimatta runsaasti alijäämäinen ja edelleenkin lisää Suomen velkaantumista, niin toki tästä yleisestä linjasta on syytä edelleen olla huolissaan.

Yleensä nämä täydennysesitykset ovat juuri sellaisia, joissa harvemmin on suuria ristiriitoja. Täällä kollegat ovat nostaneet esille esimerkiksi nämä Veikkaus Oy:n rahapeli-tuottojen turvaamisesta edunsaajille tulevat muutokset, ja niitä varmastikin tässä salissa kaikki sinällänsä ovat tukemassa. Tietysti tässä esityksessä on kohtia, jotka herättävät kysymyksiä siitä, onko koko toimialan tai hallinnonalan rahoitus kaikilta osin kunnossa.

Oikeastaan nostan täältä nyt yhden tällaisen, sisäministeriön hallinnonalan, johon täällä jo edeltävissä puheenvuoroissakin puututtiin: täällä esitetään 350 000 euroa pelastajakoulutuksen lisäämiseen ja 1,6 miljoonaa euroa ruotsinkielisen pelastajakurssin järjestämiseen. Sinällänsä näitä summia vastaan ei mitään eikä myöskään näitä kohdentamisia vastaan, mutta tämä herättää kysymyksen siitä, että tiedetään, että tällä 350 000 eurolla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

hyvin vaatimattomalla rahasummalla, pystytään tuolla Kuopiossa aloittamaan 24 opiskelijan kurssi ensi syksynä ja tämä määräraha on kertaluonteinen ja kattaa vain opetuksen aloittamisen. Savon Sanomien haastattelussa Pelastusopiston koulutusjohtaja Minna Hirvonen kyllä kovin pahoillaan oli siitä, että tämä rahoitus on näin pieni.

Nyt on tullut aika tuore työtuomioistuimen päätös, jossa on todettu, että tämä varallaolojärjestelmä ei ole riittävä siihen, että meillä pystytään varmistamaan, että meillä pelastustoimessa on paloasemilla päivystystehtävä hoidettu asianmukaisesti. Nyt tarvitaan siis ihan oikeasti uusia pelastajia, joita tulee sitten palkata alueiden paloasemille. On laskettu, että tällä hetkellä vähintään se tuhannen henkilön vaje on olemassa, ja nyt sitten tätä valtavaa vajetta paikataan tällä aloitusmäärärahalla, 24 opiskelijan kurssilla.

Sitten tämä suurempi summa, 1,6 miljoonaa on tarkoitettu 30 ruotsinkielisen opiskelijan kurssille. Tämän pitopaikasta ei ole tarkempaa tietoa. On sanottu, että se pidetään josakin Lounais-Suomessa, kenties Ahvenanmaalla, jossain siellä päin. Mutta tuntuu kummalliselta, että kun meillä on kuitenkin valtakunnallisesti ja Euroopan tasolla korkeatasoiseksi luokiteltu koulutuspaikka Kuopiossa, niin tätä ei käytetä.

Tietysti tässä yhteydessä ei voi olla mainitsematta sitä, että sisäministeri, entinen sellainen, Ohisalo, joka nyt jäi vanhempainvapaalle, ihan viimeisimpinä päätöksinään vahvisti Helsingin Pelastuskoulun asemaa, mikä valitettavasti jatkoi sitä jatkumoa, joka viime kaudella oli jo nähtävissä, elikkä sitä, että Kuopiota näivetetään. Tämä ei minun mielestäni ole oikein pelastusalaan kohtaan, ja minusta tämä tuntui hyvin kummalliselta, tällaiselta aluepoliittiselta vedolta helsinkiläiseltä poliitikolta, joka istuu samanaikaisesti myöskin Helsingin kaupungin valtuustossa. Siinä mielessä olen pahoillani tästä.

Ja tosiaankin sinne valtiovarainministeriön puoleen nyt ihan kysymyksenä, millä tavalla tämä pelastuspuolen rahoitus ja ennen kaikkea henkilöstön riittävyys tullaan nyt varmistamaan. Kun me tiedämme, että tämä sote-uudistus pitää sisällensä myöskin tämän pelastustoimen siirtymisen sinne alueille, niin eihän se voi olla niin, että se lähtee valmiiksi takamatkalta ja henkilökuntavajeisena liikenteeseen. Tämä asia pitäisi pystyä laittamaan kuntoon.

Oliko edustaja Simula, joka käytti täällä aiemmin hyvän puheenvuoron siitä, että tuntuu, että nyt tuolla alueilla aivan muunlaiset intressit pyörivät päällimmäisenä. Siellä suuret puolueet tuntuvat mielellään jakavan valtuustoryhmärahoja ”sulle, mulle”, kun pitäisi esimerkiksi tämän tyyppisiin asioihin varautua alueitten kohdalla. Siinä mielessä nyt toivon, että rotia näihin asioihin tulisi.

Kun valtiovarainministeriöllä on vastuu myöskin aluehallintovirastoista eli aveista, niin tässä yhteydessä haluaisin nostaa esille seikan, joka tuossa kollega Eestilän kanssa tuli eilen esille, elikkä ympäristöluvut. Esimerkiksi Itä-Suomen aveissa tällä hetkellä on kolmatta vuotta odoteltu Yaran ympäristölupien päätöksiä. Tämä on aivan käsittämätön tilanne. Maailmassa on tällä hetkellä huutava pula lannoitteista, lannoitteiden hinnat nousevat, Yaralla joudutaan miettimään, että jos tämä asia ei ratkea, niin onko niin, että siellä ei pystytä asiassa etenemään enää ollenkaan, ruvetaanko lannoitetehtästä viemään Suomesta alas. Siis se on Euroopan ainut fosfaattilannoitetehtas.

Tällaisessa maailmantilanteessa, missä ollaan, ei voi olla niin, että yksi avi pitää suurin piirtein puolta prosenttia maailman fosfaatin tuotannosta tällä hetkellä jännityksessä. Tämä asia on pystyttävä korjaamaan. Tästä haluan nyt lähettää valtiovarainministerille terveiset. Toivon, että resursointi avien suuntaan olisi sellainen, että asiat eivät tällä tavalla seiso.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Emme me näihin päätöksiin tietenkään mene puuttumaan, mutta jos on kysymys siitä, että asiat seisovat sen takia, että resursseja ei ole tarpeeksi, niin resursointi on saatava kuntoon.

Vielä tässä muistuttelen valtiovarainministeriä, että tänään kristillisdemokraatit ovat julkaisseet oman vaihtoehtobudjettinsa, ja siellä tuomme esille sen, että tämän hetken kaikkein kärjistynein tilanne on kuitenkin hoivahenkilöstön puutteessa ja siihen pitäisi ihan oikeasti nyt lähteä etsimään ratkaisuja. Kristillisdemokraatit näyttää sen, että siihen pystytään etsimään ratkaisuja ja kuitenkin samanaikaisesti pystymme pitämään myöskin valtiontalouden kehykset kunnossa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, poissa. Edustaja Piirainen, poissa. Edustaja al-Tae, poissa. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

Ennen kuin edustaja Tynkkynen aloittaa, totean, että 10 minuutin päästä tämä ensimmäinen tunti, joka tähän on varattu, päättyy, ja sen jälkeen siirrytään muihin asioihin ja tämä tulee sitten myöhemmin eteen. [Kimmo Kiljunen: Älä puhu pitkään! — Sebastian Tynkkynen: Ihan lyhyesti!]

16.50 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Meitä perussuomalaisia usein syytellään siitä, että emme haluaisi auttaa hädässä olevia ihmisiä. [Kimmo Kiljunen: Sehän pitää paikkansa!] — Edustaja Kiljunen, totuus on kuitenkin aivan toinen. Me haluamme nimenomaan keskittyä auttamaan näitä ihmisiä. Me haluamme vieläpä auttaa useampaa ihmistä kuin tämänhetkisen politiikan turvin on mahdollista.

Maailmalla on yli 80 miljoonaa pakolaista, ja määrä on 10 vuodessa kaksinkertaistunut. Kokeeko tämä kymmenien miljoonien kasvava joukko tulevansa autetuksi, jos Suomi ilmoittaa kovaan ääneen ottavansa maahan 450 pakolaista lisää, niin kuin hallitus nyt esittää? Miljoonien kokemaa hätää pakolaisleireillä ei ratkaista muutamalla lentolipulla Suomeen. Puhdas vesi, ruoka, lääkkeet, turvallisuus, koti ja koulutus — siinä on toivelista perusasioista, jotka voidaan lentolippujen avulla toteuttaa sellaiselle määrälle ihmisiä, jotka mahtuvat muutamaa lentokoneeseen. Todellista auttamista olisi kuitenkin se, että sen sijaan panostettaisiin olosuhteisiin kriisialueilla. Voisimme täysin samalla rahamäärällä toteuttaa täysin saman toivelistan moninkertaiselle määrälle ihmisiä. Se olisi mahdollista, jos keskittyisimme viemään apua ihmisille, emme kuljettamaan ihmisiä avun piiriin.

Sanotaan, että on lottovoitto syntyä Suomeen. Pakolaisilla pelataankin järjetöntä peliä, jossa muutamat onnekkaat saavat syntymän jälkeisen lottovoiton ja loput jätetään kärsimään. Suomessakin yhteiskuntamme turvaverkko on rakennettu auttamaan kaikkia apua tarvitsevia kansalaisia, ei vain muutamaa onnekasta, jotka arvotaan joukon seasta. Nykyisessä pakolaispolitiikassa tärkeintä ei tunnukaan olevan auttaminen. Sen seurauksena on käynyt niin, että nykysysteemissä muutaman onni on tuhansien epäonni.

Arvoisa puhemies! En voi kuin ihmetellä tätä hallituksen päätöstä nostaa pakolaismäärää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

16.53 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvio sisältää opiskelijoiden tulorajojen korottamiseen liittyvän lisäyksen, jossa opintotuen maksamista varten budjettiin varataan 3,4 miljoonaa euroa lisää. Opiskelijoiden tulorajan nosto on kannatettava toimi. Se tulee mahdollistamaan noin 3 000 euron nousun vuosittaiseen tuloon, jonka opiske-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

lija voi tienata menettämättä opintorahaansa. Se tuloaraja nousee ensi vuonna 15 600 euron tuntumaan. Myös opiskelijajärjestöt ovat kannattaneet tätä tuloarajan nostoa, mutta toivoivat sen olevan pysyvä nosto, ja osa esitti siihen myöskin reilumpaa nostoa kuin tämä 25 prosenttia ja myöskin sitä, että se olisi pysyvä eikä määräaikainen.

Budjettivaikutus ei ole negatiivinen, koska vaikka se ensi vuonna maksaisi 3,4 miljoonaa, niin laskelmien mukaan opiskelijoiden työstä aiheutuneiden verotulojen arvioidaan nousevan ensi vuodelle yli 24 miljoonaa euroa. Nämä arvioidut verotulovaikutukset syntyvät työssäkäynnin lisääntymisen synnyttämästä kulutusverojen ja yhteisöverojen tuoton kasvusta.

Tämä panostus, siis tuloarajojen nosto, vähentää opiskelijaköyhyyttä. Lisäksi tänä aikana, kun kärsimme työvoimapulasta monella alalla, opiskelijoiden työpanos helpottaa tätäkin tilannetta. Tuloarajojen nostolla on laskettu olevan noin 2 000 työllisen lisäysvaikutus.

On tietysti kannettava huolta myös siitä, että opiskelijoiden edellytykset ja kannusteet pitävät pääasian pääasiana eli opintojen etenemisen ja valmistumisen opinahjosta ajallaan. Mutta hallituksella on tässä oikea suunta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää poissa. — Edustaja Kiljunen, jos 3 minuuttia riittää, niin teillä on puheenvuoro, ja sen jälkeen ministeri. — Olkaa hyvä.

16.54 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minä noudatan tuota kolmen minuutin sääntöä.

Vastaankin ministerille, kun ministeri jäi pohdiskelemaan tuossa äskeisessä puheenvuorossaan, minkä hän käytti, investointien ja kulutuksen eroa, ja kieltämättä se on monessa kohtaa veteen piirretty viiva. Kansantalouden tilinpidossa tämä kokonaiskysyntä kuitenkin jaetaan kokonaiskysynnän kannalta investointeihin, kulutukseen ja vientiin, ja nimenomaan hävittäjän kaltainen puolustusmeno katsotaan julkiseksi kulutusinvestoinniksi. Se on sitä, se on lopputuotteen käyttöä, se voi lisätä investointimielessä turvallisuutta, se on investointi turvallisuuteen, mutta se on julkinen kulutusmeno. Tälläkin kulutusmenolla voi olla positiivisia kerrannaisvaikutuksia, erityisesti, jos se suuntautuu kotimarkkinoille, ja sen vuoksi tässä HX-hankinnassa erittäin suuri rooli on tällä 30 prosentin lähtökohdalla siitä, että tämä teollinen yhteistyö kattaisi 30 prosenttia tästä kokonaishinnasta, mikä on nyt tämä tilausvaltuus, 10 miljardia euroa. Siellähän on, jos se 30 prosenttia täyttyy, 25 000 työpaikkaa tämän 10 vuoden sopimuskauden aikana, joka on laskettu puolustus- ja ilmailuteollisuuden puolelta, ja se on siinä mielessä merkittävä kansantaloutta tukeva tekijä. Toivonkin, kun valtioneuvosto tekee päätöstä tästä HX-hankinnasta, että katsottaisiin myöskin tämän teollisen yhteistyön maksimimäärä siinä arvioinnissa, kun vertaillaan näitä hävittäjäkandidaatteja, tietysti olettaen, että se kandidaatti täyttää sen velvoitteen siitä, että tämä suorituskyky täyttää täysimääräisesti tuon Hornetien sotilaallisen suorituskyvyn myöskin suhteellisesti, että tämä kriteeri tulisi silloin huomiotavaksi. Siitä näkökulmasta kyllä ministeri on aivan oikeassa, että tälläkin investoinnilla on taloudellista vaikutusta, jos se teollisen yhteistyön määrä osataan tähän mitoittaa oikein. Ja viimeisenä lauseena tähän, koska näen minuuttien kulumisen, on se, että näillä viidellä hävittäjäkandidaatilla on aidosti suuri ero tässä suhteessa, aidosti suuri ero. Teollisen yhteistyön määrä on aivan erilainen tietyissä hävittäjähankkeissa verrattuna johonkin toiseen. En lähde yksityiskohtiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja ministeri Saarikko, enintään 5 minuuttia.

16.57 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Kiitos keskustelusta ja hyvin monipuolisesta asian käsittelystä sekä talouspolitiikan periaatteitten että tämän täydentävän talousarvioesityksen muutaman yksityiskohdan osalta.

Ensinnäkin tähän Kuopion Pelastusopisto -asiaan, joka on keskusteluttanut paljon taval-la, jonka edustaja Essayah hyvin kuvasi. Tämä esitys on sisäministeriöstä valtiovarainmi-nisteriöön tullut aivan normaalin kaavan mukaan, ja tämä esitys takaisi Kuopion Pelastus-opistoon saamani tiedon mukaan 36 uutta aloituspaikkaa vuodelle 2022, ja sitten erikseen on vielä tämä ruotsinkielisen koulutuksen ratkaisu, jossa Kuopio esittää koulutuksesta vas-taavana sitten oman arvionsa, missä ja kenen kanssa ja millä tavoin se yhteistyö toteute-taan nimenomaan ruotsinkielisen pelastuspalvelun parhaan mahdollisen koulutuksen to-teuttamiseksi.

Kiitos, edustaja Essayah, myös KD:n vaihtoehtobudjetista. Aivan varmasti lupaan tutus-tua siihen. Ja mielenkiinnolla odotan vastaavaa mahdollisimman pian ensi viikon keskus-telua pohjustaksemme myös muilta oppositiopuolueilta.

Edustaja Asell viittasi tähän tulorajakeskusteluun. Itsekin suhtaudun tähän nyt näin: Nyt tästä tehtiin määräaikainen ratkaisu tuolla 25 prosentin korotuksella. On todella mielen-kiintoista seurata, mitkä sen vaikuttavuudet ovat ensi vuoden aikana varsinkin nyt, kun nii-tä avoimia työpaikkoja ja kysyntää opiskelijoille on valtavasti työmarkkinoilla. Koska ym-märrän hyvin, että se toinen näkökulma tämän työllisyyden vahvistamisen lisäksi on se, että nuorten opintojen pitää myös edetä, niin tämä on tasapainoilua näiden välillä. Mutta kyllä omaan kantaani vaikutti vahvasti se ja olin tämän edistämisessä hyvin aloitteellinen, kun katsoin, miten pitkä aika näiden tulorajojen nostamisesta oli ehtinyt vierähtää ja miten selvästi tälle pystyttiin laskemaan vaikuttavuusarvioita myös työllisyyden osalta. Eli oma ajatteluni on hyvin avoin sen suhteen, että tästä voisi tulla ilman muuta myös pysyvä muu-tos, mutta koska sillä on monipuoliset vaikutukset, on hyvä, että tuo ensi vuosi tätä arvioi-daan.

Täällä käytettiin myös aika — miten minä sanoisin — mielenkiintoisia puheenvuoroja tästä pakolaiskeskustelusta. Minun mielestäni kestävinä maahanmuuttopolitiikkaa on pa-kolaiskiintiöiden kautta kansainvälisen vastuun kantaminen ottaen huomioon se vaativa ja luotettava prosessi, jolla valikoituvat ne ihmiset, jotka eniten apua tarvitsevat, myös sitten Suomen avun piiriin ja tänne sijoittumaan. Ja tämä hallituksen ratkaisu on nyt sidottu ni-menomaan tähän Afganistanin tilanteeseen. [Sebastian Tynkkynen: Se on tuhlausta!]

Sitten toinen kokonaisteema, jota käsiteltiin, oli tämä Veikkaus-kompensaatio. Siinä hallitus päätyi tähän ratkaisuun, että vastaavalla tavalla kuin vuodelle 21 vuodelle 22:kin kompensatio on täysimääräinen, kompensatio siis verrattuna tasoon, mitä edunsaajat sai-vat vuonna 2019. Se tasohan ei ole ollut mitenkään stabiili vuosi vuodelta, vaan se on elä-nyt rahapeliuottojen mukaan. Mutta itse kyllä muistutan siitä, että hallituksella on edel-leen pohjissa se ratkaisu, että vuonna 2023 näiltä edunsaajilta kaikkineen nykyisen jako-suhdelain mukaisesti sitä kompensatiota pienennettäisiin 110 miljoonaa euroa. Eli tämä ratkaisu on meillä kuitenkin edelleen olemassa. Ymmärrän, että se on edunsaajien kannal-ta hankalaa, ja siksi minusta avoin viestiminen tästä asiasta on paikallaan.

Täällä myös kyseenalaistettiin ikään kuin hallituksen politiikka suhteessa työllisyyteen. On nyt kuitenkin todettava, että työttömiä on 37 000 vähemmän kuin vuosi sitten loka-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

kuussa, eli kyllä me jossain olemme työllisyyspolitiikassa onnistuneet, kiitos myös tietysti nopean noususuhdanteen ja kasvukauden, mikä koronan jälkeen on yllättävänkin nopeasti koittanut.

Sitten minulta kyseltiin, mitä tarkoitin sillä, että olen todennut kutsuvani hallitusryhmi- en puheenjohtajat käymään keskustelua kanssani kehysriihestä. Minusta se on ihan normaali menettely, koska valtiovarainministeriössä kehysriihen valmistelut aloitetaan hyvässä ajoin ja haluan varmistua siitä, että meillä on yhteneväinen näkemys siitä, että niihin aiempiin päätöksiin olemme varmasti kaikki sitoutuneita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Näin keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.01.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.04.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Eestilä poissa, edustaja Marttinen poissa, edustaja Sipilä poissa, edustaja Eskelinen poissa — edustaja Asell.

20.05 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on ensi vuoden talousarviota täydentävä esitys. Tämä täydennys sisältää muun muassa rahapelitoiminnan tuottojen alene- man kompensoinnin, joka tekee kaikkinsa lähes 74 miljoonaa euroa. Tämä siis sen ai- emman kompensatiopäätöksen elikkä 330 miljoonan päälle.

Pidän tätä päätöstä, joka on siis nyt ensi vuodelle 100-prosenttinen kompensatio, Veik- kauksen rahoituksesta riippuvaisten liikunta- ja kulttuurijärjestöjen näkökulmasta erittäin merkittävänä ja tärkeänä. Veikkauksen tuloutus on osin koronasta johtuvista syistä pudon- nut lähes 30 prosenttia ja koronan aikana pelikoneet sammutettu — esimerkiksi urheilun pelikohteet loppuivat, koska tapahtumat kiellettiin Suomessa ja ympäri maailman. Tämä vallitseva tilanne on ollut suurin uhka nimenomaan liikunnan rahoitukselle, koska liikunta on tällä hetkellä lähes kokonaan riippuvainen näistä rahapelituotoista.

Tämän lisäksi on arvioitu, että rahapelitoiminnan tuotot alenevat pysyvästi rahapelihait- tojen ehkäisyyn tehtyjen toimien takia. On tärkeä asia, että ongelmapelaamiseen puututaan ja näin ehkäistään pahoinvointia, Veikkauksen tarkoitus kun on rahoittaa hyvinvointia li- säävää toimintaa. On tietysti havaittavissa se ristiriita, että hyviä asioita rahoittamalla mah- dollistuu myös epäterve uhkapelaaminen ja sitä kautta vakavia ongelmia osalle pelaajista. On siis hyvä, että näitä pelaamisen hallinnan välineitä on kehitetty ja niistä säädetään.

Kun Veikkauksen tuloutus tulee putoamaan jonkin verran, on tärkeää kuitenkin turvata liikunnan ja kulttuurin resurssit myös jatkossa. Ensi vuoden rahoitus on nyt siis turvattu. Tästä suomalainen urheilu ja kulttuuri ja muut edunsaajat kiittävät hallitusta. Ensi syksynä haaste on kuitenkin todennäköisesti taas edessä. Pidän tärkeänä, että rahoituksen taso tär- keälle järjestötyölle kyetään turvaamaan pitkällä aikajänteellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Vielä nostan esille toisen erittäin hyvän asian tässä täydentävässä talousarviossa, nimittäin tämän opiskelijoiden tulojen korottamiseen liittyvän lisäyksen, 3,4 miljoonaa euroa. Opiskelijoiden tulojen nosto on kannatettava toimi, ja se tulee mahdollistamaan noin 3 000 euron nousun vuosittaiseen tuloon opiskelijalle, joka opiskelun ohessa tekee töitä. Tätä ovat opiskelijajärjestöt kannattaneet laajasti, mutta ne ovat esittäneet pitkäaikaisempaa ratkaisua — tähän on määräaikainen — ja sitä, että se nosto olisi pysyvä ja taso enemmän kuin 25 prosenttia. Tämä panostus, tulojen nosto vähentää opiskelijaköyhyyttä, ja lisäksi tänä aikana, kun kärsimme työvoimapulasta monella alalla, opiskelijoiden työpanos helpottaisi tätäkin tilannetta. On toki huolehdittava myös siitä, että opiskelijat pysyvät valmistumaan ja etenemään opinnoissaan, sekin tarvitsee näissä huomioida. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowicz.

20.08 Ben Zyskowicz kok: Kunnioitettu rouva puhemies! Kun tästä ensi vuoden talousarviosta ja sitä täydentävästä hallituksen esityksestä keskusteltiin aiemmin tänään iltapäivällä, useampi puhuja kiinnitti huomiota ministeri Saarikon hyviin puheisiin, joissa hän on korostanut tarvetta toimia menokehysten puitteissa, korostanut tarvetta asettaa menot tärkeysjärjestykseen ja joissa hän nyt puoluevaltuuston kokouksessa hyvin värikkäällä ja omaperäisellä tavalla sanoi — oliko näin — että keskusta ei aio olla hallituksessa, jossa keimailaan talousryhdin hylkäämisen kanssa — hienoa keimailu-sanan uusiokäyttöä.

Mutta nämä ministeri Saarikon puheet asettuvat outoon valoon, koska hän on nyt ministerinä, valtiovarainministerinä, vasemmistohallituksessa, joka ei pitäydy kehyksissä, joka ei aseta asioita tärkeysjärjestykseen ja joka, käyttäkseni ministeri Saarikon ilmaisua, keimaillee talousryhdin hylkäämisen kanssa. Se, että hallitus ei aseta menoja tärkeysjärjestykseen, näkyy hyvin esimerkiksi siinä, että ei tämä hallitus pysty mitään vähemmän tärkeitä menoja karsimaan, päinvastoin kaikista niistä vähistäkin menosäästöistä, joista on pystytty viime keväänä alustavasti sopimaan, on peräännytty, kun ne ovat luonnollisesti synnyttäneet vastustusta. Eihän budjetissa ole yhtään sellaista menoerää, jonka poistaminen ei synnyttäisi vastustusta, se on ihan selvää.

Nyt ministeri Saarikko on ilmoittanut kutsuvansa viisikon koolle jo ennen joulua, ja tässä tapaamisessa hän on sanonut haluavansa vakuutuksen muilta hallituskumppaneilta siitä, että ensi keväänä kehyksissä pysytään, siis niissä kehyksissä, jotka nyt ovat voimassa, jotka ovat siis jo ylittäneet hallituksen itsensä vaalikauden alussa päättämät kehykset, jotka nekin ylittivät 1,4 miljardilla Sipilän hallituksen kehykset. No, mitä tämä viisikon kokoontuminen auttaa? Jokainen hallituskumppani tulee ministeri Saarikolle kertomaan, että luonnollisesti he aikovat pysyä kehyksissä, ja tähän testataan tosiasiaa vasta sitten keväällä. Eihän kukaan nyt tässä joulun alla hallituspuolueista tule sanomaan, että haluamme repiä kehykset auki, vaikka kaikkien puolueiden mielissä on tietysti lisätarpeita, joihin halutaan rahaa laittaa, mutta ei ole esittää vastaavia säästöjä. Olisin halunnut tähän ministeri Saarikolta vastausta, kun hän oli paikalla, mutta valitettavasti en saanut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Piirainen.

20.11 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäinen puheenvuoro meni ohi tuossa, kun oltiin muissa eduskuntahommissa, mutta onneksi vielä kerkesin tähän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Edustaja Zyskowiecille sanoisin vaan, että minä oletan, että viisikko tässä kumminkin tulee hyvässä yhteistyössä sopimaan, millä tavalla kevään eduskuntariihestä tai tuosta kehyksestä mennään eteenpäin, ja uskon, että tätä on jo ihan tarpeeksi täällä vatuloitu.

Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvioesitys vuodelle 22 sisältää esityksen rahapelitoiminnan tuottojen laskun 73,8 miljoonan euron kompensaatista edunsaajille. Yhdessä aiemmin jo varsinaisessa talousarviossa ehdotetun 330 miljoonan euron kanssa esityksellä turvataan tärkeiden järjestötoimintojen jatkuvuus ensi vuodeksi niin sosiaalityön kuin kulttuurinkin saralla. Täydentävässä talousarviossa on ratkaisu, jolla maailmanlaajuisen pandemian, koronan, vuoksi vaikeassa asemassa olleiden, arvokasta työtä tekevien kulttuuri-toimijoiden rahoitus turvataan ensi vuodelle.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen onnistunut kriisinhoito ja valittu talouspolitiikka näkyvät talouden vahvassa kasvussa. Taloutemme on palautunut koronakriisistä muita euromaita selvästi nopeammin: työllisyys on noussut yli koronaa edeltävän tason, Suomi on suhteellisesti yksi vähiten koronakriisissä velkaantuneista maista, ja velkasuhde voi taittua laskuun jo ensi vuonna. Toisin kuin finanssikriisin leikkausten aikaan, nyt on elvytetty ja tuettu vahvasti taloutta. Julkinen velkasuhde kasvoi kahden edellisen kriisin, finanssikriisin ja eurokriisin, seurauksena noin 30 prosenttiyksikköä ennen vakauttamista, ja nyt velkasuhde on kasvanut vain 10 prosenttiyksikköä. Talouspolitiikka on ollut onnistunutta.

Arvoisa puhemies! Oikein mitoitettu, onnistunut koronakriisin hoito ja finanssipolitiikka ovat mahdollistaneet talouden nopean toipumisen kriisin aiheuttamista vahingoista. Valtiovarainministeriö ennustaa ensi vuodelle 2,9 prosentin kasvua ja tälle vuodelle 3,3 prosentin kasvua. Useimmat ennusteet ennakoivat ensi vuoden kasvuksi yli 3 prosenttia. Vielä vuosi sitten näin hyvä kehitys näytti epätodennäköiseltä. Hallituksen linja tuottaa tulosta. Nyt on keskityttävä kestäväen kasvun rakentamiseen ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamiseen. Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pienenee tänä vuonna voimakkaasti, kun nopea talous- ja työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät näin työttömyysmenoja. Työllisyysaste on noussut koronaa edeltävälle tasolle 72,7 prosenttiin. Elokuussa 2021 se oli korkein työllisyysluku Suomessa viimeiseen 30 vuoteen.

Arvoisa puhemies! On hyvä muistaa, että kehyksistä luovuttiin keväällä 2020 koronakriisin takia, ja vaalikauden alussa sovittu menotaso ylitetään ensi vuonna 900 miljoonalla eurolla ja 500 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Vuonna 2023 toteutetaan 370 miljoonan edestä menojen sopeutusta, ja sopeutuksen myötä valtion menot ovat vuonna 2024 alemmat kuin VM:n esityksessä. Julkista taloutta vahvistivat myös budjettiriihessä 2021 päätetyt 100 miljoonan euron veroratkaisut. Kehyksien väliaikaisesta ylittämisestä palautetaan asteittain niin, että menoja alennetaan pysyvästi. Tämä on vastuullinen ja perusteltu talouspoliittinen valinta. Näin talous nousee lähemmäs pitkän aikavälin potentiaalista kasvuraajaa, koronan jälkihoito tehdään oikeudenmukaisesti ja vakautetaan julkista taloutta. Näin luodaan maaperää tulevien sukupolvien taloudenpidon ennustettavuudelle ja pidetään talous pyörimässä Suomen kaikissa osissa. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.